

КЕАҚ "М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті"

М. Әуезов атындағы ОҚУ-дағы ТҰРАҚТЫ ДАМУ МАҚСАТТАРЫН ІСКЕ АСЫРУ ЖӨНІНДЕГІ ТҰЖЫРЫМДАМА

Шымкент 2024

М. Әуезов атындағы ОҚУ-дағы ТҰРАҚТЫ ДАМУ МАҚСАТТАРЫН ІСКЕ АСЫРУ ЖӨНІНДЕГІ ТҰЖЫРЫМДАМА

КІРІСПЕ

Қазақстан экономикалық өсуге, әлеуметтік әділеттілікке және қоршаған ортаны қорғауға ерекше назар аударып отырып, орнықты даму жолында елеулі қадамдар жасады.

Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас Ассамблеясы барлық 17 өзара байланысты тұрақты даму мақсаттары үшін жақсы және тұрақты болашаққа қол жеткізу жоспары ретінде әзірледі.

2015 жылы 2030 жылға дейінгі Тұрақты даму күн тәртібін және оның 17 мақсатын бекіте отырып, әлемдік қауымдастық осы ерекше маңызды тақырыпқа деген адалдығын тағы да растады. Құжатта БҰҰ-ға мүше 193 мемлекет, оның ішінде Қазақстан да тұрақты, жан-жақты және үдемелі өсуді, әлеуметтік интеграцияны және қоршаған ортаны қорғауды қамтамасыз етуге міндеттеме алды, оларға қол жеткізуге ниетті, серіктестікте және бейбітшілік жағдайында.

2030 жылға дейінгі күн тәртібінің негізі бес негізгі компоненттен тұрады – 5 "пи" деп аталатындар - адамдар, өркендеу, планета, серіктестік және бейбітшілік (ағылш. People, Partnership, Peace, Planet and Prosperity), дәстүрлі түрде үш негізгі өлшемнің объективі арқылы қарастырылады – әлеуметтік, экономикалық және экологиялық.

ТДМ экономикалық байлық, әлеуметтік қамсыздандыру және табиғи ресурстар мен қоршаған ортаны сақтау арасындағы тепе-теңдікті сақтай отырып, қазіргі және болашақ ұрпақтың лайықты сапасы мен өмір сүру деңгейін қамтамасыз етуге арналған.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 248 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасында жоғары білім мен ғылымды дамытудың 2023–2029 жылдарға арналған тұжырымдамасында әлемдегі жоғары білім берудің негізгі трендтері: массивикациялау, университеттер мен бизнестің мемлекетпен өзара іс-қимылы (үштік спираль), цифрландыру, интернационалдандыру, академиялық артықшылық бастамалары, Қазақстан Республикасына қойылатын талаптарды университеттердің білім беру қызметтері мен ғылыми зерттеулерінің сапасы, қоғамға қызмет етуге бағдарлану, университеттердің корпоративтік басқаруы мен академиялық еркіндігін дамыту.

Auezov University - Қазақстан Республикасының ең ірі және көпсалалы университеті, өңірдің ғылыми-білім беру, зияткерлік, мәдени орталығы. Университетте өңірдің, республиканың және әлемдік кеңістіктің экономикасы, ғылымы мен мәдениетінің барлық секторлары үшін мамандар даярланады. Оңтүстік Қазақстан университеті. М. Әуезова республиканың жоғары білім саласының ең жарқын брендтерінің бірі болып табылады.

Университеттің 80 жылдық тарихының үздік дәстүрлеріне сүйене отырып, сондай-ақ инновацияларды пайдалана отырып, ол Қазақстанда да, бүкіл әлемде де қоғамға пайда әкелетін жолдарды іздеуде.

Осы тұжырымдамада университетті дамытудың 2025-2029 жылдарға арналған

жаңа кезеңдері баяндалған. Біз салыстырмалы талдау үшін тиісті индикаторларды, индикаторларды пайдалана отырып, басымдықтарымыздың, бағыттарымыз бен мақсаттарымыздың барысын бақылайтын боламыз. Осы құралдардың көмегімен біз ресурстарды тиімді пайдалана аламыз, қоршаған ортаның қиындықтарына жауап бере аламыз, сонымен қатар университеттің миссиясын сақтай отырып, стратегияны жаңарта аламыз.

Университеттердің тұрақты дамуы және "үшінші миссиясы"

Орнықты дамуға көшу үшін инновациялық технологиялық шешімдерді, сараптамалық қолдауды біріктіретін әртүрлі масштабтағы аумақтарда қатар енгізілетін кешенді шешімдер талап етіледі. Мұндай шешімдерді іздеуде жетекші рөл ғылыми - білім беру құрылымдары ретінде ғана емес, теория мен практиканы интеграциялау нүктелері ретінде, әлеуметтік-мәдени ортаның тасымалдаушылары ретінде, креативті жастардың зияткерлік әлеуетін шоғырландыру орталықтары ретінде жетекші университеттерге беріледі.

Бүгінгі таңда университеттер өздерінің дәстүрлі функцияларын кеңейтті, қоғамдағы жаңа, өзекті рөлді, "азаматтық" немесе "әлеуметтік" рөлді алды. Бұл жаңа рөл әдетте университеттің "үшінші миссиясы" деп аталатын нәрсемен байланысты және дәстүрлі бірінші оқыту миссиясы мен екінші зерттеу миссиясымен бірге білімді сыртқы жергілікті ортаға беру және қоғамның әлеуметтік, мәдени, экономикалық және экологиялық дамуына үлес қосу миссиясын білдіреді.

Үшінші миссия-қазіргі әлемде университетті дамытудың табиғи және қажетті тәсілі, ол білім беру және ғылыми бағдарламалардың, яғни бірінші және екінші миссиялардың сапасымен анықталады. Әр университет сыртқы әлеммен өзара әрекеттесетін өз бағыттарын таңдайды.

Университеттің тұрақты дамуға деген ұмтылысы көптеген себептерге байланысты абсолютті мәнге ие. Ең алдымен, университеттер өздерінің институционалдық рөліне байланысты институционалдық, Әлеуметтік және экономикалық әлемнің басқа субъектілерінің мінез-құлқын бағыттай отырып және қоғамдағы құндылықтар жүйесінің қалыптасуына айтарлықтай әсер ете отырып, бүкіл қоғамдастық үшін анықтамалық модель болуға ұмтылуы керек. Сонымен қатар, университеттер, кез-келген ұйым сияқты, экономикаға, қоғамға және қоршаған ортаға әсер ететін операциялық құрылымға ие. Осылайша, екі жақты міндеттеме университеттердің институционалдық рөлімен байланысты: тұрақты даму қағидаттары бойынша дамудың өзі және осы қағидаттарды қоғамдастыққа сенімді түрде ілгерілету.

КЕАҚ "М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті", әлеуметтік - жауапты университет ретінде өзінің үшінші миссиясын іске асыра отырып, "Толық адам" контекстінде көшбасшылық және коммуникативтік құзыреттіліктері бар тұлғаны қалыптастыра отырып, өңірдің және елдің қоғамдық - саяси, әлеуметтік-мәдени өміріне белсенді қатысады. Осы Тұжырымдама шеңберінде білім алушылардың 83% - - ы жастар ұйымдарының қызметіне, университеттің студенттік өзін-өзі басқару және алқалы басқару органдарына, 40% - ы еріктілер қозғалысына, 20% - дан астамы салауатты өмір салтын қалыптастыру бойынша спорт секцияларына қатысады. Үздіксіз білім беру қағидатын іске асыру шеңберінде

(өмір бойы оқыту (lifelong learning) 60 және Шымкент қаласының зейнеткерлік жастағы тұлғаларына арналған "күміс университет" жобасы іске асырылуда.

"Оңтүстік Қазақстан Университеті" коммерциялық емес акционерлік қоғамын дамыту бағдарламасында. М.Әуезовтің" 2025 – 2029 жылдарға арналған жоғары білім берудегі заманауи трендтерді ескере отырып, толық қамтылған және әділ сапалы білім беру арқылы ТДМ-ға қол жеткізу идеясын қолдайтын және баршаға өмір бойы білім алу мүмкіндігін көтермелейтін университеттің мақсаты мен міндеттері айқындалды.

КЕАҚ "М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университетінің" трансформациясының ғылыми-зерттеу университетіне және университетте жаңа инновациялық зерттеу экожүйесін құру ғылыми-зерттеу қызметін қарқындатуды және дамытуды, дамудың басым бағыттарын кадрлық қамтамасыз етуді және университеттің Ғылыми-білім беру қызметін инфрақұрылымдық қамтамасыз етуді түбегейлі өзгертуді талап етеді.

Стратегияны іске асыру және алға қойылған мақсаттарға қол жеткізу үшін университет тұрақтылық, оқытудағы жауапкершілік және этика, ғылыми зерттеулердің жоғары деңгейі, Auezov University-дің әлемнің жетекші университеттерінің құрамына кіруі үшін жаһандық деңгейде танылатын жобалау жұмысы сияқты құндылықтарды ілгерілететін болады.

Auezov University тұрақты даму университеті ретінде

Мақсат - сыртқы ортаға тұрақты даму қағидаттарын белсенді түрде ілгерілететін әлемдік деңгейдегі үздік университеттердің бірі болу.

Университеттің миссиясы - **жаңа құзыреттерді қалыптастыру, өңірдің тұрақты дамуы үшін бәсекеге қабілетті мамандардың зерттеу ойлауын, мәдениетін және жеке өсуін көрсететін көшбасшыны даярлау.**

Тапсырмалар

Университеттің тұрақты дамуын қамтамасыз ету және ынталандыру үшін корпоративтік басқарудың тиімді моделін құру және тұрақты даму туралы білімді дамыту.

Университеттердің ұлттық және халықаралық желілері шеңберіндегі ынтымақтастық және ақпарат алмасу, сондай-ақ университет ғылымының елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына қосқан үлесін арттыру;

Университеттік білім берудің перспективалық моделін қалыптастыру және қамтамасыз ету академиялық көшбасшылықты қамтамасыз ету;

Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің барлық деңгейлерінде ғылыми қызмет пен білім беру үдерісін интеграциялау және орнықты даму қағидаттарын ілгерілету

Университет білім беруді қайта бағалаудың, қайта қараудың және қайта қараудың қазіргі және болашақ қоғамы үшін маңыздылығын түсінеді, нәтижесінде ол ТДМ-ға қол жеткізуге және барлық үш салада: экология, қоғам және экономикада тұрақтылықты қамтамасыз етуге байланысты мүмкіндігінше көп принциптерді, білімді, дағдыларды, сенімдер мен құндылықтарды қамтиды.

Университет орнықты дамуды қолдау үшін өз үлесін енгізуде, мұнда Рае Квон Чунг атындағы жаңа климаттық экономиканың орнықты даму орталығы – Орталық Азия мен ТМД-дағы орнықты өсу, жасыл технологиялар және климаттық өзгерістердің қоршаған ортаға әсерін қысқарту қағидаттарында экономикалық дамудың жаңа моделін енгізу жөніндегі бірінші институт ашылды.

Тұрақты дамуға қол жеткізу мақсатында қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді міндеттерді шешу үшін университеттің барлық құрылымдық бөлімшелерін тарту қажет.

М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті Қазақстанда және одан тыс жерлерде тұрақты дамуды ілгерілетуде маңызды рөл атқарады. Университет білім беруді, зерттеуді және қоғаммен өзара әрекеттесуді қамтитын тұрақты дамудың кешенді тәсілін жүзеге асырады.

Өсудің жаңа үлгілері мен саналы өмір салтын қолдау мақсатында ТДМ мақсаттарына қол жеткізу үшін 2029 жылға дейін университет орнықты даму қағидаттарын іске асыру бойынша негізгі жұмыс шоғырланатын 7 бағытты айқындайды:

1) Тұрақты өсу

2) Жасыл технологиялар

3) Көміртегі ізін азайту

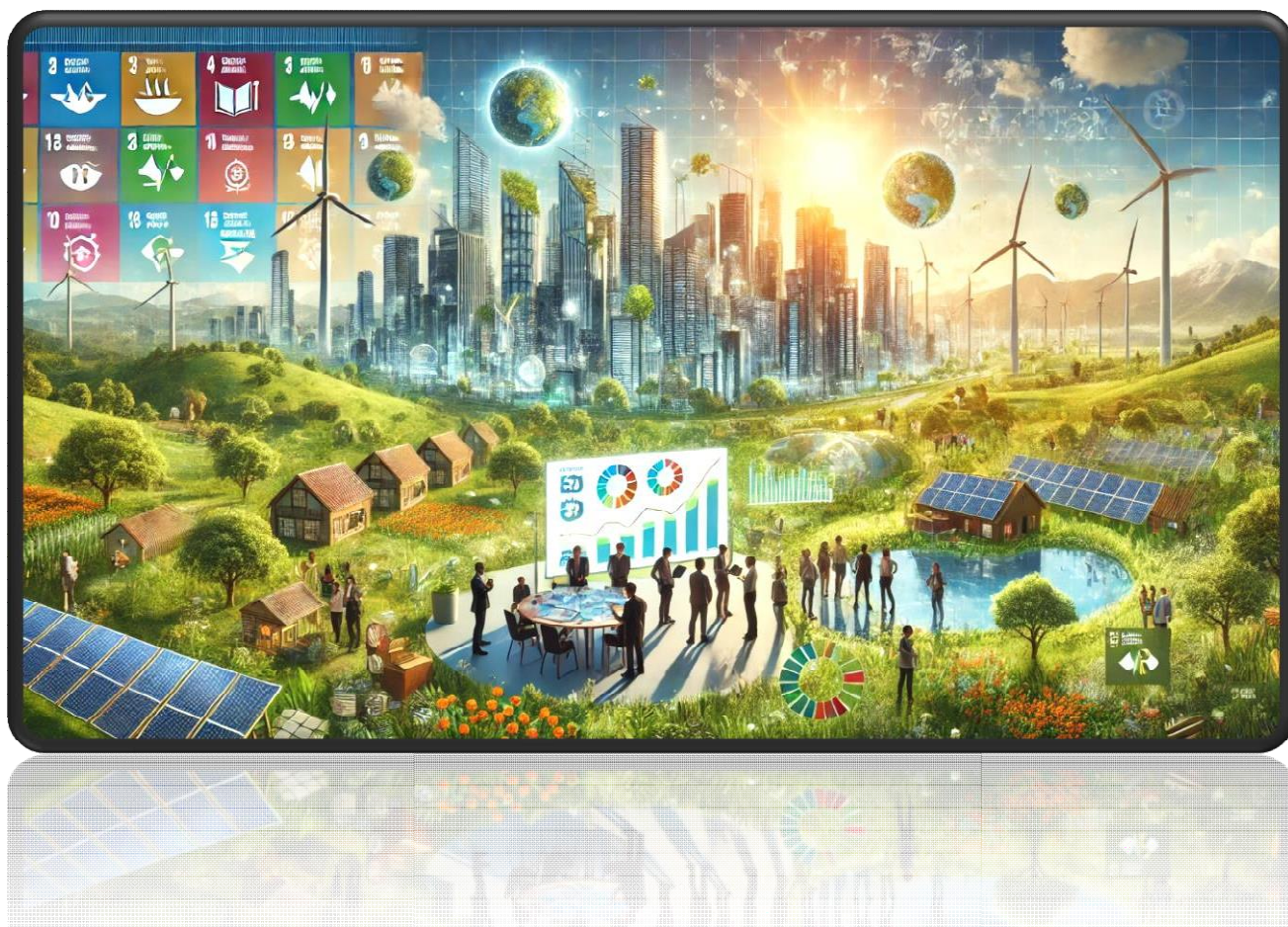
4) Азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету;

5) Білім алушылар мен қызметкерлерді өңірдегі орнықты дамуға тарту

6) Өңірдегі тұрақты даму идеяларының өзара іс-қимылы және ілгерілеуі;

7) Университеттер арасындағы тұрақты даму мәселелері бойынша ынтымақтастық.

1. Тұрақты өсу

Жоғарыда аталған миссияны орындай отырып және стратегиялық мақсатты жүзеге асыра отырып, Университет: университеттің барлық процестерінде, функциялары мен қызметінде тұрақтылық принципін қолдануға тырысады. ЮКУ-да орнықты даму қағидаттары барлық оқу бағдарламаларына интеграцияланады, бұл өзінің болашақ мансабында орнықты даму проблемаларын шешуге дайын мамандарды даярлауға ықпал етеді.

Университет "тұрақты даму" және "Жасыл экономика" сияқты тұрақты даму бойынша арнайы курстар мен бағдарламаларды ұсынады. ОҚУ студенттерге экологиялық бастамалар мен энергияны үнемдеу бағдарламалары сияқты тұрақты даму жобаларына қатысуға практикалық мүмкіндіктер ұсынады.

Мақсат: университеттің ПОҚ, қызметкерлері мен білім алушыларын БҰҰ тұжырымдаған орнықты даму мақсаттарының қабылданғаны туралы хабардар ету және хабардар ету, университеттің орнықты даму қағидаттарына бейілділігі туралы мәлімдеу және оларды университет қызметінің барлық түрлеріне енгізу. Кәсіпорынның, саланың, өңірдің, елдің тұрақты даму мәселелеріне арналған оқыту бағдарламаларын ұсыну.

Әрекеттер:

1) университетті дамытудың стратегиялық мақсаттарына орнықты даму қағидаттарын енгізу;

2) университеттің стратегиялық және ұзақ мерзімді бағдарламалық құжаттарының мазмұнын түзету кезінде орнықты даму міндеттерін ескеру;

3) университеттің стратегиялық мақсаттарын одан әрі тұжырымдау, оған қол жеткізуге қандай да бір дәрежеде университеттің әрбір стратегиялық мақсаты ықпал етуге арналған;

4) университеттің сайтында университеттің БҰҰ-ның Орнықты даму мақсаттарына, оның осы саладағы миссиясына және орнықты даму қағидаттарын енгізу жөніндегі жұмыс бағыттарына бейілділігі туралы ақпаратты орналастыру;

5) білім беру бағдарламаларының элективті компоненті ретінде орнықты даму мәселелері бойынша жаңа пәндерді әзірлеу;

6) орнықты дамудың өзекті мәселелері бойынша дөңгелек үстелдер, пікірталастар, ғылыми-теориялық және практикалық конференциялар ұйымдастыру;

7) университеттің оқу пәндеріне орнықты даму тақырыбы бойынша мысалдарды, кейстерді, ситуациялық міндеттерді қосу;

8) орнықты даму тақырыбы бойынша студенттік зерттеулерді ынталандыру мақсатында институттарда, орталықтарда экология, тамақтану, денсаулық мәселелері бойынша студенттік оқу экскурсияларын және қысқа курстарды ұйымдастыру;

9) технопарктер, бизнес-инкубаторлар шеңберінде инновациялық бизнес-жобаларды әзірлеу және START-ур компанияларын құру кезінде алған дағдыларды одан әрі пайдалану үшін жасыл энергетика және ресурс үнемдеу бойынша ПОҚ мен студенттерді зерттеу үшін жағдайлар мүмкіндігін зерделеу;

10) Қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму жөніндегі бөлімдерді қосу мәселесіне барлық деңгейдегі қорытынды жұмыс алушылардың (дипломдық жұмыстар, магистрлік және докторлық диссертациялар) тақырыптарын жаңарту.

2. «Жасыл» технологиялар

Университет экологиялық таза материалдар мен дизайнды қолдана отырып, заманауи және энергияны үнемдейтін ғимараттар жасауға тырысады. Қуатты тұтынуды, жарықтандыруды және жылытуды, салқындатуды басқарудың тиімді жүйелерін қолданыңыз. Энергия қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін күн батареялары мен геотермалдық энергия сияқты баламалы энергия көздерін табыңыз. Жаңбыр суын жинауды және суару және басқа да ішуге болмайтын мақсаттар үшін қайта өңделген суды қамтитын суды басқарудың тиімді жүйесі.

Университетте дамудың басым бағыты бойынша "құрылыстың заманауи технологиялары. Құрылыс материалдары" Заманауи құрылыс материалдарын алудың энергия үнемдейтін технологияларын әзірлеу жоспарлануда және жұқа, техникалық, Құрылыс керамикасы мен отқа төзімді, шыныдан, шыны кристалды материалдардан, арнайы цементтерден, композициялық материалдар мен бетондардан импортты алмастыратын бұйымдар, сондай-ақ халықаралық маңызы бар жылу жинақтаушы материалдарды алу технологиялары алынды.

Мақсат: университеттің ағымдағы қызметін инфрақұрылым мен қоршаған ортаны тұрақты басқару қағидаттарына негіздеу, яғни энергия үнемдейтін жабдықтарды, технологияларды, энергияның баламалы көздері мен түрлерін пайдалану, ресурс үнемдеу, ПОҚ мен студенттердің қауіпсіздігі мен денсаулығын қамтамасыз ету, қалдықтарды тиімді басқару.

Әрекеттер:

- 1) университет қызметінің барлық аспектілерін қамтитын қоршаған ортаны қорғау саласындағы саясат пен рәсімдерді енгізеді;
- 2) полигондарға жіберілетін қалдықтарды азайту мақсатында қалдықтарды азайту, қайта пайдалану, қайта өңдеу және компосттау жөніндегі бағдарламаны іске асыру;
- 3) суды үнемді пайдалануды қамтамасыз ету, шектегіштерді орнату және су шығынын басқару жүйелерін пайдалануды ынталандыру;
- 4) қайталама(қайта өңделген) материалдарды пайдалану;
- 5) қағазды үнемдеу, электрондық коммуникация құралдарын дамыту қағазсыз іс жүргізуге көшу;
- 6) университет корпустарында макулатура мен пластикалық бөтелкелерді жинауды ұйымдастыру;
- 7) жақын маңдағы Пластмассадан Қалдықтарды қабылдау пункттерімен және/немесе шағын бизнесті қайта өңдеу кәсіпорындарымен тиімді ынтымақтастықты ұйымдастыру;
- 8) тиісті тақырыптарды зерттеу тақырыбына және білім беру процесіне қосу;
- 9) университет қауымдастығын қоршаған ортаны қорғау мен тұрақты мінез-құлықтың маңыздылығы туралы хабардар ету және тәрбиелеу.

3. Көміртегі ізін азайту

Университет көміртегі бейтараптығына қол жеткізуге берік және климаттық дағдарысты шешу үшін шұғыл әрекет ету қажеттілігін мойындайды. Бұл стратегия осы мақсатқа жету және кампус пен жалпы қоғам үшін тұрақты болашақты қамтамасыз ету үшін кешенді іс-қимыл жоспарын ұсынады.

Мақсат: көміртекті басқару жоспарының басты мақсаты—университеттің парниктік газдар шығарындыларын азайтуға және 2035 жылға қарай көміртегі бейтараптығына қол жеткізуге бағытталған кешенді тәсілін белгілеу. Университет ғылыми зерттеулер мен парниктік газдар шығарындылары туралы мәліметтер негізінде шешім қабылдайды.

Әрекеттер:

1) ғимараттар мен корпустардың, жарықтандыру жүйелері мен жабдықтардың энергия тиімділігін жақсарту;

2) энергияны пайдалануды оңтайландыру үшін энергияны басқару жүйелерін енгізу;

3) энергия үнемдейтін тұрмыстық аспаптар мен электрониканы пайдалануды ынталандыру;

4) корпустың энергетикалық қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін күн және жел энергиясы сияқты жаңартылатын энергия көздеріне көшу;

5) геотермалдық энергияны және биомасса энергиясын пайдалану мүмкіндіктерін зерттеу;

6) жаңартылатын энергияны сатып алу үшін жергілікті коммуналдық қызметтермен ынтымақтастық.

4. Азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету

Климаттың өзгеруіне байланысты температураның, жауын-шашынның мөлшері мен сипатының және зиянкестердің мінез-құлқының күтілетін өзгеруін ескере отырып, әлемдік қауымдастық әлемнің барлық жерінде азық-түлік жүйелерінің тұрақтылығын арттыру мақсатында технологиялар саласындағы зерттеулер, әзірлемелер мен демонстрациялық жобаларды жүргізуге инвестицияларды ұлғайтуы керек. Жергілікті азық-түлік жүйелерінің күйзелістерге төтеп беру қабілетін нығайту болашақта Азық-түлік тапшылығының алдын алу және азық-түлік қауіпсіздігі мен барлығына дұрыс тамақтануды қамтамасыз ету үшін өте маңызды болады.

Жеткілікті калорияларды тұтынудан басқа, дұрыс тамақтану басқа да назар аударарлық аспектілерді, соның ішінде микроэлементтерді алуды және дұрыс тамақтануды қамтамасыз етеді. Дұрыс емес тамақтану және дұрыс емес өмір салты жұқпалы емес аурулардың көбеюімен тығыз байланысты. Университетте тұтынылатын тағамның сапасы мен тұрақтылығын жақсарту. Тұрақты даму саясаты шеңберінде Азық-түлік тізбегін (өндіріс, сату және тұтыну) түсіну қажет. Атап айтқанда, университет ғимараттарындағы тамақтануды басқаруға терең көңіл бөлінеді.

Мақсат: университеттің білім алушылары мен қызметкерлерін белсенді және салауатты өмір сүру үшін жеткілікті әлеуметтік қолайлы көздерден экологиялық таза азық-түлікпен қамтамасыз ету.

Әрекеттер:

1. университетте тұтынылатын сервис пен тамақ өнімдерінің сапасын арттыру жөніндегі іс-қимыл жоспарын әзірлеу;
2. жақсартуды қажет ететін әлсіз жақтар мен салаларды (экологиялық, әлеуметтік және аумақтық) анықтау үшін сыртқы жеткізушілермен тығыз өзара іс-қимыл және ынтымақтастық;
3. асхана мен асханаға жергілікті азық-түлік өнімдерін сатып алу;
4. үй - жайларды тазалау үшін экологиялық қауіпсіз құралдарды пайдалану;
5. пандемия жағдайында ерекше санитарлық - эпидемиологиялық режимді сақтау (қажет болған жағдайда).

5. Білім алушылар мен қызметкерлерді өңірдегі орнықты дамуға тарту

Мақсат:

ПОҚ мен студенттерді арнайы іс-шараларға, тұрақты даму мәдениетін тәрбиелеу, ұлттық және мәдени әртүрлілік жағдайында әлеуметтік тәжірибе жинақтау, әлеуметтік жауапты мінез-құлық дағдыларын дамыту мақсатында әлеуметтік бағдарламалардың қайырымдылық акцияларына тарту, сондай-ақ эколидерлердің университеттік командасын тәрбиелеу. Университетте экологиялық клубтар жұмыс істейді.

Әрекеттер:

1) Жұмыс істеп тұрған экологиялық клубтарды кеңейту және университеттің орнықты даму саласындағы қызметін жүйелеу және үйлестіру үшін қызмет құру.

Қызметтің міндеттері:

- Университетте тұрақты даму іс-шараларын ұйымдастыру;
- университет сайтына ақпараттық материалдарды, іс-шаралар анонстарын, университеттің миссиясы және оның орнықты даму саласындағы жетістіктері бойынша талапкерлерге арналған материалдарды дайындау;
- тұрақты даму университеттерінің рейтингтеріне қатысуға дайындық;
- жоғары оқу орындарының орнықты дамуының табысты әлемдік және отандық тәжірибелерін зерделеу;
- университеттің тұрақты дамуының стратегиялық жоспарларын әзірлеуге қатысу;
- студенттік экоклубтың тұрақты жұмыс істеуі, жоғарыда аталған іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу бойынша клуб активімен тұрақты өзара іс-қимыл және жұмыс істеу;
- университетте экологиялық іс-шаралар мен флэшмобтарды ұйымдастыру тәртібі бойынша студенттерге арналған нұсқаулықты, іс-шаралар хабарландырулары бар бейнені әзірлеу.

6. Өмірдегі тұрақты даму идеяларының өзара іс-қимылы және ілгерілеуі

Университеттер технологиялық инновациялар үшін мүмкіндіктер тұрғысынан да, капиталды (адами, қаржылық, материалдық және материалдық емес) тарту үшін де, жұмыс орындарын құру тұрғысынан да, жалпы алғанда, өзгерістер мен дамудың қозғаушы күші, платформа ретінде орналастырылған аумақтың негізгі ресурсын ұсынады. оның көмегімен әртүрлі деңгейдегі субъектілер білім мен инновациямен алмасады

Мақсат: университет дамытатын тұрақты даму идеяларын ілгерілету үшін қалалық және өңірлік басқару органдарымен, жергілікті қоғамдастықпен өзара іс-қимыл жүйесін дамыту

Әрекеттер:

1) саланы, өңірді немесе аумақты орнықты дамытудың нақты бағдарламаларын іске асыруда жергілікті немесе өңірлік биліктермен ынтымақтастықты дамыту;

2) аумақты абаттандыру және көгалдандыру жөніндегі қалалық іс-шараларға және басқа да бастамаларға қатысу;

3) жергілікті кәсіпорындармен өзара тиімді ынтымақтастықты дамыту және орнықты дамуға бағытталған кәсіпкерлік бастамаларды қолдау, орнықты даму қағидаттарын басшылыққа алатын ұйымдарда университет студенттерінің практикасын ұйымдастыру;

4) бірлескен конференциялар, дөңгелек үстелдер өткізу, ғылыми жарияланымдар дайындау;

5) университет шегінен тыс тұрақты даму мәдениетін ілгерілету:

- арнайы Раковиналарды ашық қолжетімділікте орналастыру;

- университеттің іс-шаралары мен бастамаларына аймақ тұрғындары мен ұйымдарын және әсіресе университетке жақын аумақты тарту;

- университеттің орнықты даму саласындағы қызметі туралы ақпаратты, университет сайтында өткізілетін іс-шаралар анонстарын орналастыру.

7. Университеттер арасындағы тұрақты даму мәселелері бойынша ҰНТЫМАҚТАСТЫҚ

Тұрақтылық міндеті білім беру және ғылыми және технологиялық инновациялармен алмасу үшін ұлттық және халықаралық контексте университеттер арасындағы қатынастарды жандандырудың ерекше мүмкіндігін талап етеді және сонымен бірге ұсынады.

Бірігу арқылы университеттер тиімдірек бола алады:

- айналмалы экономикаға бағытталған жобалар мен процестерді ілгерілету үшін жаңа ұлттық орнықты даму саясатын, орнықты өсу саясатын ілгерілету;
- әлеуметтік инновацияларды бүкіл аумаққа тарату және елдің бүкіл жүйесіне мәдени ынталандыруды қамтамасыз ету арқылы университеттер мен қалалар арасындағы ынтымақтастықты дамытуды ынталандыру;
- барлық университеттер мен ғылыми-зерттеу және оқу орындары үшін жолды жеңілдете отырып, ортақ іс-қимылдар мен озық тәжірибелермен алмасу;
- технологияларды беру кеңселері, инкубатор қызметтері және жанама өнімдер арқылы экономикалық субъектілермен диалогтық бастамаларды ілгерілету.

Мақсат:

Орнықты даму саласында тиімді тәжірибе алмасу, мақсатында орнықты

даму қағидаттарын насихаттайтын және дамытатын қолданыстағы ұлттық және Халықаралық ұйымдарға қатысу

Әрекеттер:

1) орнықты даму мәселелері бойынша ұлттық және халықаралық қауымдастықтар мен жоғары оқу орындары арасындағы ынтымақтастық желілеріне кіру мүмкіндіктері мен шарттарын зерделеу, мысалы:

- ISCN – International Sustainable Campus Network
- Global Compact Network
- PRME – Principles for Responsible Management Education
- SDSN – Sustainable Development Solutions Network
- IAU – International Association of Universities и др.

2) жоғарыда аталған қауымдастықтарға кіруге өтінім дайындау;

3) орта мерзімді перспективада өңірдің жоғары оқу орындары арасында орнықты дамудың мәдениеті мен озық тәжірибесін тарату үшін орнықты даму университеттерінің өңірлік қауымдастығын құруға бастамашылық жасауға құқылы.

Қауымдастықтың кейбір міндеттері:

- институционалдық қызметті үйлестіру және экологиялық және әлеуметтік аспектілерді басқаруды жақсарту, сондай-ақ мүше университеттердің орнықты даму мәртебесін ұдайы бақылау және университеттердің экологиялық, әлеуметтік және экономикалық көрсеткіштерін және соған байланысты іс-шараларды мониторингілеу және салыстырмалы талдау үшін жалпы құрылым мен тиісті көрсеткіштерді айқындау;

- тұрақтылық аспектілеріне баса назар аудара отырып, үздік тәжірибелерді әзірлеуге/таратуға/беруге/бейімдеуге және қатысушылар мен желінің өзін ұлттық және халықаралық деңгейде барабар көрсетуге қабілетті қоғамдастық құру

халықаралық рейтингтерде және тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізу;

- бір немесе бірнеше мүше сәтті сынақтан өткізген жобалар желісі шеңберінде ілгерілету және білім мен дағдыларды беру, университеттерді оқыту мен басқару және т. б. салаларда жаңа жобаларға қатысты бастамаларды бірлесіп әзірлеу.

3) университеттің орнықты даму саясатында үздік тәжірибелерді пайдалану мақсатында отандық және шетелдік жоғары оқу орындарының табысты жұмыс тәжірибесін зерделеуге;

4) веб-сайтты жаңарту арқылы және басқа да коммуникация арналары арқылы қоғамдастық пен серіктес университеттерді орнықты даму саласындағы жетістіктер туралы жедел хабардар етуге міндетті.

Тақырып бойынша стратегиялық құжаттар мен сілтемелер:

- 1) Біздің әлемнің өзгеруі: 2030 жылға дейінгі кезеңге арналған тұрақты даму саласындағы күн тәртібі. БҰҰ Бас Ассамблеясы 2015 жылғы 25 қыркүйекте қабылдаған қарар
[//https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=R](https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=R)
- 2) Қазақстан Республикасының "жасыл экономикаға" көшуі жөніндегі тұжырымдама туралы. Қазақстан Республикасы Президентінің 2013 жылғы 30 мамырдағы № 577 Жарлығы.
- 3) "Жасыл Қазақстан" ұлттық жобасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 12 қазандағы № 731 Қаулысы.
- 4) БҰҰ-ның RIO+20 Жаһандық экологиялық форумында әзірленген "орнықты даму үшін білім беру" бағдарламалары мен декларациялары;
- 5) UNESCO бағдарламалары – тұрақты даму үшін білім беру және т. б.;